
ÖTÜKEN

Çarpık Hüzünler Kantatı

Ali Günvar

ÖTÜKEN

YAYIN NU: 1557
EDEBÎ ESERLER: 811
T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NUMARASI:

ISBN: 978-605-155-971-1

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

1.Baskı :1985, Üç Çiçek Yayınevi
2.BASKI

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12

Editör: Göktürk Ömer Çakır

Kapak Resmi: Ahmet Çapar

Kapak Tasarımı: Vural Bahadır Bayrıl

Kapak Uygulama: Ceyhun Durmaz

Dizgi-Tertip: Damla Acar

Kapak Baskısı: Pelikan Basım

Baskı: İmak Ofset Basım Yayın San. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika Numarası: 45523 Tel: (0212) 444 62 18

İstanbul- 2020

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Ali Günvar: 1953 yılında İzmir'de doğdu. İzmir St. Joseph Ortaokulu, İstanbul Robert Kolej ve İTÜ Mimarlık Fakültesini bitirdi (1978). Lisansüstü çalışmasını aynı okulda yaptı (1981). İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümünde doktorasını sürdürüyor.

Üç sayı süren *Üç Çiçek* dergisinin kurucularındandı (1983). 1986'da arkadaşlarıyla birlikte kurduğu Şiir Atı Yayıncılık'ta Şiir Atı kitaplarını yayınladı.

Şiir ve yazıları 1978'den itibaren *Birikim*, *Yazko Edebiyat*, *Gösteri*, *Oluşum*, *Poetika*, *Üç Çiçek*, *Şiir Atı*, *İmge / Ayrım*, *Sombahar*, *Bürde*, *Yedi İklim*, *Kitap Zamanı*, *Est et Non*, *Mühür*, *Kökşiir* gibi dergilerde yer aldı.

2007'den beri Yeditepe Üniversitesinde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır.

Eserleri

Şiir:

Çarpık Hüzünler Kantatı (1984)
Anthropomorphus (1987)
Eyzan (1997)
Nisyan/Rapsodi (2002)
Ricatlar Kitabı (2013)

Deneme:

Doğru Yazılar (Est et Non 1999; Mühür 2016)

İÇİNDEKİLER

20. YÜZYIL ŞARKILARI

I) ariel'in karanlıklar şarkısı 1 • 11
II) ariel'in Karanlıklar Şarkısı 2 • 12
III) yılgınlıklar ağıtı • 14
IV) cumhuriyet ağıtı • 19
V) ölümünün ellibeşinci yılında bir dosta tutsaklık şarkısı • 22
VI) geçmişe dair aşk şarkısı • 24
VII) yeraltı izlenimleri • 26

•

ÇARPIK HÜZÜNLER KANTATI

I) meydancının geceyarısı şarkısı • 31
II) kaputu altında etleri çürüyen generalin şarkısı (başarılmış bir ihtilal üzerine resitatif) • 33
III) yitik çağrışımlar ağıtı • 38
IV) nedime'nin gece yarısı duası • 43
V) ayın bir episodda yanışına dair kapadokya türküsü • 44
VI) eski bir filmin fragmanlarından yansımalar • 48

•

KANTATA

1) güneş çobanlarının bahar şarkısı • 53
2) kaos ihtiyarlarının cehennem şarkısı • 57
3) yirmidörtmayısbindokuzyüzyetmişaltı şöleninin ardısıra bir felaketler şarkısına ezgi • 63
4) resitatif • 69
5) iki ayrılık şarkısı
I) • 72
II) (gönderme) • 75

20. Yüzyıl Şarkıları

«Grüsse mir Wotan, grüsse mir Wallhall dach von Wallhalls spröden Wohnen sprich du warlich mir nicht»

«C'est uno REVOLTE»
«Non, Sire, c'est une revolution»

«Ey mah uyû uyû ki bu şeb»

I

ariel'in karanlıklar şarkısı 1

ya şimdi kimler işliyor, ey mars, ermişliğin devrik sokaklarını
çağıltımda çınlıyan bir haykırış karşıt bulut kristalleri, ben ariel,
çağdaş sapaklara yıktım çatlaklarımı, hırçın kahkahamda, birden,
boğuldu çılgınlık şimalleri.

kıştı, prusya prensinin desteğiyle yırtılmıştı aforoz.
handiyse kuşatıyordu kenti esrarlı karanlığın zincir közleri.
«gül ü bülbül» efsanesini büyük önlemlerle ezdi enkizisyon, lakin
lumboz
içre bir gökyüzünde savrulmadaydı yakılan büyücülerin soyut gözleri.

erato. sloganlarda devimsiz çeteler kusmuştu köhne sokaklar.
bungun bakışım bulanıp sigaramda, töreler tekdüze yandı.
yağlı ve aşınmış dizeler döktü beyaz çuhalar üstüne pindar.
durdum.
bakışık sularda hayalim kanlı şaraplardı.

.....
akşam, imgeler misali, set üstünden geçmeliydim,
soyunuk tapınakların imsiz çağrıları yansımalıydı çürüyen kulağıma,
geçmiş vezinlerin süregelen yadında yandıkça bulanık maceram,
gece trenlerince yığılıp birkaç fersah yağmur ve çaresiz düşlerim,
gülgûn kâselere boşaldığında cehennem kapılarında kuruyan
mecram
dağılmalıydım kutsal oyunun çıplak karanlığına çarpa çarpa.

II

ariel'in karanlıklar şarkısı 2

illium. loş bir gece kulübünün asitli camlarında
birikiyordu ter damlacıkları dolgun dudaklarının
kesif lancôme kokulu ayışığının altında uykusuzdum.
sarı bir sesle başlamıştı bacaklarımızdaki muharebe.
ve sen dağılıp sivri bacalarına gri badanalı dar sokakların,
duman duman yayılmıştın eklemleri giderek kokuşan yöreye.
oysa düşman yakındaydı, ve bir çalar saat misali, ben,
duyuyordum kılıç şakırtılarını, titreşimli sessizliğinde gecenin.
cenin, ağır yağmur giderek yoğuşan düzenden yana çıktı.
avuçlarım aşıktı, ve kararmıştı tuğla barakalarda aklım.

Aldatıldım. ve ırmak sularının silinen gölgeleri
İstemsiz ayaklarca sürüklediğin askerî kamplarda ruhum
tüm lanetiyle kustu kırçiçeklerinin bulanık renklerini.
ve lain beyin hücrelerinde derinden derin
belalı sözcükleri yankılandı yaşlı merlin'in:
«orada, midgard'ın doğusunda yaşar,
korkunç fenrer ırkını besliyen,
kötü yürekli demir orman cadısı.
onun kollarında uyumaktan kaçınmalısın.
yakın tutmasın seni kendine.
yoksa, insan toplulukları, ya da kralın
sözlerini hiçlemeye itilirsin,
yemek istemez, kardeşlerinden kaçar,
ve kedere kapılırsın uzandığında döşeğine.»
lamia. devlet yorgun şarap tadındaydı köpüren sularımda
durdum. Ve emeğimin çifte su verilmiş ışıltısını
kuzey rüzgârlarına savurdum. lakin
orospu mavilerin bir yeryüzü söküğünce
zeytinlerin ayakları dibine döküldüğü
bir yalıyar kıyısından geçiyordum,
ki yaşıyanlarım gördü yaşlandığını görenlerinin.

III

yılgınlıklar ağıtı

şimdi hangi ölümleri şarkınır yok gözlerim?
şimdi hangi ölümleri şarkınır yok gözlerim?
ki
loş kabul günleri cüzzamlı kadınlar
gümüş asalarıyla böler sığ denizini uykularımın
ve alev alev, bir bebek çakar gökyüzünün hummalı buğusunda.

lamia. devlet yorgun şarap tadındaydı köpüren sularımda,
zaman sahillerinde yaktım ve bıraktım küllerini
gümüş şehvet kalyonlarımın ve yakut çağlayanlarında
fırtınayla, üç mil sürüklendikten sonra, anladım ki
birinci mil üç ışık yakmıştı gökyüzünün görkemli çatkısına

ve üç yıldız, rüzigârın sökercesine savurduğu
balrengi saçlarını taramıştı mai aynalarında metruk dünyamın
yapraklar döküldü neden sonra, ve güz sonlarının
kırık camsı yağmurunda aradım ışıltısını bahar gecelerinin
ve saydam bir gökkuşağı muştulayıp yinelenen tufanı
vahiyler tanrının sözü geriye aldığını yankıladı.
müzik durdu ve resimler kesildi bir jelatin inceliğiyle
çürüyen belleğimden. ve sesleri yitirdim mevali penceresinde
karlı sokak manzaralarının.
lakin,
ikinci mil süresince inikasın tozlu ve esrik tadı
yoğalan izlenimleri tozlu ve buruşuk karelere tamamladı
ve tütsü beyazı bir yıldönümü, göklerden emeller gibi
rizan oluyorken gölgem, bölüşüp giderek açımlanan bir gizi,
iklimlerin susuz kadınlığımı kıraçlaşan toprağıma salgıladığı
vadilerce, terkedilmiş, altın varak işlemeli bir kubbenin sanal
boşluğunda

Çıplak ayaklarıma,
inlettim,
durdukça bir çığ gibi çoğalan
sessizi.
ve kerpiç çatlaklarından yosunlar boşalan evimde
kendini yineledikçe canlanan, bir düğümcesine, artarken ilkel yanılgı
çan sesleriyle dökülmüştü cinayet kokulu, dar sokaklara yanlış kentin.
ve yaz akşamlarında, ben
o yüksek gerilimli sarkaçtım ki
sedef bir dolap ya da pirinç bakraçlarda biriktirip mide bulantımı
vururdum oylumlu saat başlarını
avucumdan görüntüler misali kayan eşsiz
zamanın.
«eski şarkıları yorgun mabetlerde,
bereket tanrısıyla seslendirmeye
karar verdiği gün, bir soluk perde
aralandı ve avuçlarında hediye,
orpheus'un kesik başını, koyu haki
bir lir üzerinde taşıyan ölümlü genç kız,
ufuklarının giderek moraran yaşını silik maki
topluluklarına sessizce ekti, ilenç kız.
iustum enim bellum quibus necessarium
et pia arma ubi nulla nisi in armis spes est» – varî

şiirler yazmada, handiyse en ustaydım.
ve sesinde ürken bir panter gibi,
soframı soluk içdünyama yaydım.
ve umutla bekledim bilinmesini parabollerimin.
esasen yanlış bir düzlemde doğmuştum.
geçmişteki name saygınlığının
tutarsız kalıtıydı nesnel susuşum.
lakin yoğun merhemi kalın bir sis tabakasının—

—örterek aralıklarını körelmiş mısralarımın,
gerçekdışı yaşam peygamberlerince, titreşen,
ürpertili ve ürkek, evrensel kuştüylerinin ince—

—uçlarından dökülen hurufatı,
kesin bir el hareketiyle sildi
ardısıra kuramsallığımın katı
görünümlerinden destanın yumuşak kaynağı kesildi.
ve nihayet, pelias'ın alabildiğine ürküntülü ve geniş
mermer kabul salonuna girdiğim gün
yorgun ruhumda son bulan iç çekiş
belirsiz bir kreşendoyla yükseliyordu.

Ben, Leverkühn,
zaman aralanınca baktım
ki boşalan mürenlerin
çalkantısında bir tufan görünümünce fecrolmadaydı nümayan
ve sözsüzlük boyutlarında hayli derin,
ve uygunsuz depreminde çağdaş düşün tüllerinin

esinsiz bir çürüyüşler açınımı
giderek belgeledi evrensel geçerliğini buyruğumun
şehrayin
müptezel, çoğu kez güzel bir kadındı artık soluk fotoğraflarımda
ve yarın, geçmiş bugünlerden tekdüze kaçınılan
oyuk bir karın çekiciliğiyle yön vermedeydi gazellerime,
ve mitlere ulaşan bir soğuk ortam, ya da
ılık bir ihtilal beyannamesince güncel kapsadı özlemlerimin
kırgın boyutlarını. ve ölüp gitti faust. izleyin şimdi
düşüşünün korkunç sefaletini

IV

cumhuriyet ağıtı

Prosopon: cenin
şimdi hangi ölümleri şarkınır yok gözlerim?
ki dokuzyüzyirmiüçler başlangıcımı belirledi
izleyen onbeş yıl tam anlamıyla bir geçişim dönemiydi,
ardından, ergenleşen bedenimi
Kıvançla düşledim yirmi yıl boyu.
ve dokuzyüzaltmış (sein an sich) karanlığa doğru
uzaklaşmamın doruğuydu, ve yetmişlerdeyse artık.
vatan sevgisi üçüncü sınıf bir şiirin
siyasi bağlamından artakalan sözcüklerden öte
bir anlam taşıyamazdı içürpertici çatalında
keskin dilimin.

ve çevik duyuşlu therpantin'in
yapay gözlü thalia'yı tekdüze, gebe bıraktığı
'ecinniler' yaylasında bozkır kurdu,
örterek üzerine buğulu kaos katmanlarını,
ölümcül güdülerini doğurdu çarpık sis müfrezelerinin.
ve nihayet
ilintisiz karşıtlıklar ya da ucuz öykünmelere terkedilip nazım hikmet
üpokritis nidalarıyla karşılandı düetleri görkemi koroların
lakin kader,
baştanrının gözler şenliği kızı,
çoğaltarak uzun, beyaz bacaklarını
süt kokusunda bizans mermeri bir banyonun,
birbirine karıştı kendi içinde,
ve verilen sürenin olağandışı biçiminde,
gökbelirtgeleriyle düşledim yazgısını ekinin,
ve güzergâhında evimin
ağızları altı ayrı meyva taşıyan
altı ayrı hayvan
çeldi bakışımın dikkatini,
kuru böğürtlen danteli kışının içyapısı
her nesneye bir sırtlan gerektirmedeydi
kendi dışında.